

TORAH OHR • PARSHAS VA'EIRA • MAAMAR 2

וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה'...

« Et Elokim parla à Moché et lui dit... »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/vaeira/2/

1 וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה' וארא אל אברהם כו'. הנה פרשה זו נאמרה תשובה על מ"ש למעלה וישב משה ויאמר למה הרעות כו'. והשיב לו הקב"ה וארא אל וגו'.

« Elokim parla à Moché et lui dit : “Je suis Havaya. Je suis apparu à Avraham...” », etc. Or, ce passage fut prononcé en réponse à ce qui est écrit plus haut : « Moché revint et dit : “Pourquoi as-Tu fait du mal... ?” », etc. Le Saint béni soit-Il lui répondit : « Je suis apparu à... », etc.

2 וצריך להבין מה תשובה היא זו על למה הרעות. גם להבין ענין החטא שבעבורו בא הגלות בחומר ובלבנים כו'. וכבר נגזר כן כברית בין הבתרים ועבדום וענו אתם כו'. וכ"כ למה.

Nous devons comprendre en quoi consiste cette réponse à « Pourquoi as-Tu fait du mal ? ». Nous devons également comprendre la faute à cause de laquelle survint l'exil, « avec du mortier et des briques », etc. Or, cela avait déjà été décrété lors de l'Alliance entre les morceaux : « Ils les asserviront et les opprimeront », etc. Pourquoi fallait-il que ce soit si pénible ?

אך הנה כתיב ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים שלבריא את שמים וארץ שיתף שם הוי" כשם אלקים.

Or, il est écrit : « Le jour où Havaya Elokim fit la terre et le ciel » : pour créer le ciel et la terre, Il associa le Nom Havaya au Nom Elokim.

3 וביאור שני שמות אלו הוי' ואלקים הנה אלקים לשון רבים. כמ"ש כי אלקים קדושים הוא. והוי' הוא אחד.

L'explication de ces deux Noms, Havaya et Elokim, est la suivante. Elokim est une forme plurielle, comme il est écrit : « Car Il est un Elokim saint (Elokim kedoshim). » Havaya, en revanche, est un.

והענין דהנה כתיב גדול ה' ומהולל מאד ולגדולתו אין חקר ואימתי גדול כשהוא בעיר אלקינו כו'.

Voici ce qu'il en est. Il est écrit : « Grand est Havaya et hautement loué, et Sa grandeur est insondable. » Et quand est-Il grand ? Lorsqu'Il est « dans la ville de notre D.ieu (Elokeinou) », etc.

כי מהיות לגדולתו ית' אין חקר ולית מחשבה תפיסא ביה כלל לא שייך לומר עליו לשון גדולה כי אם בהתפשטות זיו והארה מבחינת מלכותו ית'

Car, puisque Sa grandeur, qu'Il soit béni, est insondable et qu'aucune pensée ne peut Le saisir, le terme « grandeur » ne saurait Lui être appliqué, si ce n'est à propos de la diffusion d'un rayonnement et d'une illumination provenant du niveau de Sa Mal'hout (souveraineté), qu'Il soit béni,

וכדכתיב מלכותך מלכות כל עולמים והתפשטות והמשכה זו אינה אלא זיו והארה בעלמא ונקי אור
א"ס ב"ה וזיו השכינה שהוא רק כמשל אור המאיר מהשמש

comme il est écrit : « Ta souveraineté est la souveraineté de tous les mondes. » Cette diffusion et cette émanation ne sont qu'un simple rayonnement et une illumination ; elles sont appelées la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, et le rayonnement de la Chekhina (Présence divine), qui n'est, par analogie, que semblable à la lumière qui émane du soleil,

וכדכתיב כי שמש ומגן הוי"ה אלקים שכמו שהאור הזה שמתפשט מהשמש להאיר על הארץ אינו
comme il est écrit : « Car Havaya Elokim est un soleil et un bouclier. » De même que cette lumière qui se répand du soleil pour éclairer la terre n'est

אלא זיו ואין לו ערך ויחוס לגבי עצמיות השמש שאינו ממהותו כלל אף שנמשך ומתפשט מהשמש
עצמו כך

qu'un rayonnement et n'a aucune comparaison ni aucun rapport avec l'essence du soleil, car elle n'est nullement de sa nature, bien qu'elle soit tirée du soleil lui-même et qu'elle s'en répande, de même,

החיות המתפשט לקיום והתהוות עולמות עליונים ותחתונים מריש כל דרגין כו'. אין זה אלא בחי' זיו
שאין תופסים מקום וכולא קמיה כלא חשיב.

la force vitale qui se répand pour maintenir et faire exister les mondes supérieurs et inférieurs, depuis le sommet de tous les degrés, etc., n'est que le niveau d'un rayonnement : les mondes n'occupent aucune place, et tout est considéré devant Lui comme rien.

4 והנה כתיב מה רבו מעשיך וכתיב מה גדלו מעשיך. מה רבו מעשיך קאי על עולמות התחתונים וכל
הברואים שבעוה"ז המתחלקים למיניהם בכמה מיני התחלקות רבי רבבות מדרגות בדצ"ח שכמה מיני
דומם וכמה מיני צומח כו'.

Or, il est écrit : « Combien nombreuses sont Tes œuvres », et il est écrit : « Combien grandes sont Tes œuvres ». « Combien nombreuses sont Tes œuvres » se rapporte aux mondes inférieurs et à toutes les créatures de ce monde, réparties selon leurs espèces en une multitude de catégories, en myriades et myriades de niveaux parmi les règnes minéral, végétal, animal et humain : il existe tant de sortes de minéraux, et tant de sortes de végétaux, etc.

5 וכל מין ומין יש לו טעם בפ"ע כמו תפוחים ואגוזים ושקדים. וכיוצא בהם בצומח שכל אי יש לו טעם בפ"ע שאין האי דומה לחבירו. וכן בכל מיני עשבים כל עשב יש לו טעם בפ"ע.

Chaque espèce, quelle qu'elle soit, a un goût qui lui est propre, comme les pommes, les noix et les amandes, et leurs semblables parmi les végétaux : chacune a un goût qui lui est propre, si bien qu'aucune ne ressemble à une autre. Il en va de même pour toutes sortes d'herbes : chaque herbe a un goût qui lui est propre.

6 והטעם הוא רוחני ממזל השופע עליו. שאין לך כל עשב מלמטה כו'. וכל זה הוא מפסולת עולמות עליונים

Et le goût est spirituel, provenant du mazal (constellation) qui se déverse sur lui, car «il n'est pas une herbe ici-bas...», etc. Tout cela provient des déchets des mondes supérieurs,

וכמ"ש וכל קרבי את שם קדשו שיש בחי' קרביים עליונים שמבררים הפסולת להשפיע לעוה"ז הגשמי. comme il est écrit: «Et toutes mes entrailles [bénissent] Son saint Nom»; car il existe le niveau des entrailles supérieures, qui trient les déchets afin de les dispenser à ce monde physique.

7 וכמארז"ל נטה שמאלו וברא ארץ. ונטה ימינו וברא שמים [וע' מזה בזהר ח"ב ד"כ ע"א.

Et comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie: «Il étendit Sa gauche et créa la terre, et Il étendit Sa droite et créa les cieux» (voir aussi à ce sujet le Zohar, Part II, 20a,

ל"ז ע"א. פ"ה סע"ב. ח"א ד' למ"ד ע"א) שהארץ מקבלת מבחי' שמאל וע"ז נאמר מה רבו מעשיך.

37a, fin de 85b; Part I, 30a). Car la terre reçoit du niveau de la gauche, et c'est à ce sujet qu'il est dit: «Que Tes œuvres sont nombreuses!»

אך מה גדלו מעשיך קאי על העולמות עליונים מלאכים ונשמות שמתענגים על ה' ואין תענוג אי דומה לחבירו.

Mais «Que Tes œuvres sont grandes!» se rapporte aux mondes supérieurs, aux anges et aux âmes qui trouvent leur délice en D.ieu, et aucun délice ne ressemble à un autre.

8 וכמארז"ל עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק ש"י עולמות. שנאמר להנחיל אוהבי יש כו'. ולכאורה אינו מובן למה צריך כל צדיק כ"כ עולמותוכי לנכסים הוא צריך.

Et comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Dans l'avenir, le Saint béni soit-Il fera hériter à chaque juste trois cent dix mondes, comme il est dit : "Faire hériter ceux qui M'aiment de yéch [la substance]", etc. » À première vue, cela ne se comprend pas : pourquoi chaque juste aurait-il besoin d'autant de mondes ? Aurait-il besoin de biens ?

אך הענין כי שכר מצוה מצוה היא המשכת ענג העליון להיות נהנים מזיו השכינה וכל

Mais voici ce qu'il en est : « la récompense d'une mitsva est la mitsva » ; c'est le fait d'attirer le plaisir suprême, afin qu'ils jouissent du rayonnement de la Chekhina. Et chaque

מצוה ומצוה יש לה ענג בפ"ע גם אין מהות צדיק אחד דומה לחבירו בעבודתו בהתפעלות אהוי"ר. כי יש מתפעל כו' ויש מתפעל כו'.

mitsva possède également un plaisir qui lui est propre. De plus, la nature du service d'un juste ne ressemble pas à celle d'un autre, dans la manière dont il est éveillé à l'amour et à la crainte : l'un est éveillé, etc., et un autre est éveillé, etc.

9 ולכן עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק כו'. כי כל א' הוא מדור בפ"ע בבחינת

C'est pourquoi, à l'avenir, le Saint béni soit-Il fera hériter chaque juste, etc. Car chacun constitue une demeure à part, au niveau de

זיו והשגה פרטית מיוחדת אשר משיג ונהנה ומתענג על ה' תענוג פרטי מיוחד ונבדל מתענוג והשגת צדיק חבירו כי כל חד לפום שיעורא דיליה.

un rayonnement et une compréhension particuliers et uniques, qu'il saisit, et dans lesquels il prend plaisir et se délecte en D.ieu d'un plaisir particulier, unique et distinct du plaisir et de la compréhension de son compagnon juste, car chacun est selon sa propre mesure.

וזיו השכינה כולל רכי רבבות מדרגות ומיני תענוג לנשמות עד אין קץ ותכלית ממש שהרי נמשך מאור א"ס ב"ה.

Et le rayonnement de la Chekhina comprend des myriades et des myriades de niveaux et de sortes de plaisirs pour les âmes, véritablement sans fin ni limite, car il procède de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il.

10 והנה התחלקות החיות מאור א"ס לכל העולמות ברבוי התחלקות המדרגות בהרבה מיני תענוג לכל חד וחד לפום שיעורא דיליה היא הנקרא בשם אלקים לשון רבים ע"ש רבוי התחלקות בהתפשטות החיות מלמעלה

Or, cette division de la force vitale issue de la Lumière infinie (Or Ein Sof) vers tous les mondes, en de nombreux degrés et en de nombreuses sortes de plaisir, pour chacun selon sa mesure propre, est ce que l'on appelle le Nom Elokim, qui est au pluriel, en raison des nombreuses divisions dans la diffusion de la force vitale depuis En Haut.

והיא היא התפשטות גדולתו ית' בבחי' גילוי שיכירו וידעו גדלו ותפארתו שע"כ הם מתענגים לחזות בנועם ה'.

Et c'est précisément la diffusion de Sa grandeur, béni soit-Il, sous une forme révélée, afin qu'ils reconnaissent et connaissent Sa grandeur et Sa splendeur ; c'est pourquoi ils prennent plaisir à « contempler la douceur de D.ieu ».

11 וזהו אימתי גדול כשהוא בעיר אלקינו. עיר נקי' מה שמקובץ מכמה בתים. ובתים הם צירופי אותיות וכמ"ש בס"י שתי אבנים בונות שני בתים.

Et voici [le sens de] « Quand est-Il grand? Lorsqu'Il est dans la ville de notre D.ieu (Elokeinou). » Une « ville » désigne un ensemble constitué de nombreuses maisons. Et les « maisons » sont des combinaisons de lettres, comme il est dit dans le Sefer Yetsira: « Deux pierres bâtissent deux maisons. »

דהיינו בחי' אותיות והמשכות התחלקות החיות בכמה בתים ומדרגות כמו השכל שמתחלק באותיות המחשבה עד"מ.

C'est-à-dire le niveau des lettres et les effusions par lesquelles la force vitale se divise en de nombreuses maisons et en de nombreux niveaux, à l'image, par exemple, de l'intellect qui se divise en lettres de la pensée.

כך התפשטות גדולתו ית' מתחלק בכמה בחי' התחלקות ורבות התענוגים בכל עולמות לכל חד לפום שיעורא דיליה ואז נקי אלקים לשון רבים ע"ש רבות התחלקות בהתפשטות החיות בבחי' גילוי לעולמות ונבראים.

De même, le déploiement de Sa grandeur, béni soit-Il, se divise en de nombreux aspects distincts et en une multitude de plaisirs dans tous les mondes, chacun selon sa propre mesure. Il est alors appelé Elokim, forme plurielle, en raison des nombreuses divisions du déploiement de la force vitale, lorsqu'elle se révèle aux mondes et aux créatures.

משא"כ הוי"ה נקי אחד שהוי"ה הוא בחי' מקור כל היות ושרשא דכולא קודם שבא לידי המשכה בבחי' גילוי בעיר אלקינו כו':

Il n'en est pas ainsi pour Havaya, qui est appelé « un », car Havaya est le niveau de la source de toutes les existences (havayot) et la racine de tout, avant que celle-ci ne soit effusée de manière révélée « dans la ville de notre D.ieu », etc.

12 והנה מבחי' אלקים נמשך למטה בחי' היראה. וכמ"ש והאלקי עשה שייראו מלפניו. וכתב את האלקים ירא.

Or, du niveau d'Elokim descend ici-bas la qualité de la crainte, comme il est écrit : « Elokim a fait en sorte qu'ils le craignent », et il est écrit : « Crains Elokim. »

וכתב את ה' אלקיך תירא כי בבחי' הוי' לית מחשבה תפיסא ביה. רק בבחי' אלקים הוא התפשטות גדולתו ית' תפול על האדם אימה ויראת בושת כו'.

Et il est écrit : « Tu craindras Havaya ton Elokim », car, au niveau de Havaya, aucune pensée ne peut Le saisir. C'est seulement au niveau d'Elokim, qui est le déploiement de Sa grandeur, béni soit-Il, que l'effroi et la crainte empreinte de honte peuvent s'abattre sur une personne, etc.

13 וכן האהבה נמשכת ע"י בחי' אלקים דייקא. וכמ"ש הללוהו בגבורותיו הללוהו כרוב גודלו. וכתב ואהבת את ה' אלהיך כו'

De même, l'amour est suscité précisément par le niveau d'Elokim, comme il est écrit : « Louez-Le pour Ses actes puissants ; louez-Le selon l'abondance de Sa grandeur. » Et il est écrit : « Tu aimeras Havaya, ton Elokim », etc. :

להיות האהבה להו"י בבחי' בטול במציאות לבחי' דלית מחשבה כו' צ"ל תחלה ע"י בחי' אלקים שיתבונן בגדולת א"ס ב"ה והתפשטותו כנבראים.

Pour qu'il y ait amour de Havaya sous la forme d'une annulation de soi (bitoul) de [son] existence même devant le niveau de « nulle pensée ne peut Le saisir », etc., il faut que cela passe d'abord par le niveau d'Elokim : que l'on médite sur la grandeur de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, et sur Son déploiement dans les créatures.

14 ומזה ישוב לאהבה את ה' דלית מחשבה כו'. והיינו ע"י בחי' יחוד הו"י באלקים. וזהו וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני הו"י

Et de là, il reviendra à l'amour de Havaya, dont « aucune pensée [ne peut saisir] », etc. C'est-à-dire par le niveau de l'union de Havaya avec Elokim. Tel est [le sens de] « Elokim parla à Moché et lui dit : "Je suis Havaya" » :

שע"י בחי' אלקים הוא גילוי שם הו"י. וע"ז וארא אל אברהם ויצחק כו' הם המדות אהו"י כו' שנולדו מזה.

car c'est par le niveau d'Elokim que le Nom Havaya se révèle. Et par là, « Je suis apparu à Avraham et à Its'hak », etc. : ils représentent les attributs émotionnels (midot), l'amour et la crainte, etc., qui naissent de cela.

15 וע"ז נאמר ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים שהוא יחוד הו"י באלקים להיות גילוי שם הו"י למטה.

Et c'est à ce sujet qu'il est dit : « Le jour où Havaya Elokim fit la terre et le ciel » : il s'agit de l'union de Havaya avec Elokim, afin que le Nom Havaya se révèle ici-bas.

אך הנה נודע כי האהבה שממטה למעלה עיקרה כדי להגיע שתהא באה על האדם מלמעלה האהבה העליונה שהיא העיקרית. והאבות הן הן בחי' המרכבה.

Or, on sait que le but essentiel de l'amour [qui s'élève] d'en bas vers le haut est de susciter chez l'homme la venue, d'en haut, de l'amour supérieur, qui est l'amour essentiel. Et les Patriarches sont eux-mêmes le niveau du Char.

פ"י כי אברהם מרכבה להאהבה העליונה. וכדכתיב ויסע אברהם הלך ונסוע ממטה למעלה עד הנגבה שהיא האהבה העליונה שתשרה עליו מלמעלה בבחי' רוכב והוא יהי מרכבה אליה.

Cela signifie qu'Avraham est un char pour l'amour supérieur, comme il est écrit : « Avram partit, allant et poursuivant sa route », d'en bas vers le haut, jusqu'au sud, qui est l'amour supérieur ; celui-ci devait reposer sur lui d'en haut, à la manière d'un cavalier, et lui-même en serait le char.

16 והנה ע"י אתערותא דלתתא אתערותא דלעילא. אך מי הגורם ומחבר אהבה העליונה שמאתערותא דלעילא שהיא בבחי' א"ס להיות שורה ומתגלה באתערותא דלתתא בנפש האדם שהוא גבול ונכרא יש מאין.

Or, par un éveil d'en bas [vient] un éveil d'en haut. Mais qui suscite et unit l'amour supérieur de l'éveil d'en haut, qui relève de l'Infini (Ein Sof), afin qu'il réside et se révèle dans l'éveil d'en bas, au sein de l'âme de l'homme, qui est limitée et créée comme quelque chose à partir du néant ?

הנה ע"ז נאמר באל שדי. פ"י שאמר לעולמו די עולמו הוא מ"ש עולם חסד יבנה.

À ce sujet, il est dit : « comme Kel Shaddai », c'est-à-dire : « Celui qui dit à Son monde : "Assez (dai) !" » « Son monde » désigne ce qui est écrit : « Un monde de bonté sera édifié. »

17 ופ"י יבנה בבנין. וכמ"ש בחכמה יבנה בית כאדם שכונה בית לשבת בו כך צריך החסד להיות נבנה בבית להיות בו ישיבת הנשמה כי חסד עליון ואהבה העליונה היא בחי' א"ס.

Et « sera édifié » signifie [édifié] comme un bâtiment, ainsi qu'il est écrit : « C'est par la sagesse qu'une maison est édifiée. » De même qu'un homme bâtit une maison afin d'y habiter, le 'Hessed (bonté) doit être édifié en une maison, afin que l'âme puisse y demeurer. Car le 'Hessed supérieur et l'amour supérieur sont au niveau de l'Infini (Ein Sof).

וא"א להיות בו משכן הנשמה ומכון שבתה כי אם ע"י כמה צמצומים להיות בחי' עולם והעלם וא"ס ב"ה.

Et elle ne peut être une demeure pour l'âme, ni le lieu établi de son séjour, si ce n'est au moyen de nombreuses contractions (tsimtsumim), afin qu'il y ait le niveau d'olam (monde) et la dissimulation (he'elem) de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il.

18 ולהיות נבנה בבחי' בית שהוא ע"י צירופי אותיות שתי אבנים בונות כו'. ועתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק ש"י עולמות בחי' יש וכמ"ש להנחיל אוהבי יש.

Et [il doit être] construit sous la forme d'une maison, au moyen de combinaisons de lettres : « Deux pierres construisent », etc. Et, dans l'avenir, le Saint béni soit-Il fera hériter chaque tsadik de trois cent dix mondes, au niveau du yesh (substance), comme il est écrit : « Faire hériter ceux qui M'aiment de la substance (yesh). »

שע"י כמה צמצומים וירידות והשתלשלות המדרגות יומשך שיתגלה החד עליון והאהבה העליונה בכח"י יש כדי שיוכלו הנשמות לקבל ולהיות נהנים מזיו כו'.

Car, à travers de nombreuses contractions et descentes, ainsi que l'enchaînement descendant des niveaux (hichtalchelout), cela sera attiré vers le bas, de sorte que le 'Hessed supérieur et l'amour supérieur se révèlent au niveau du yesh, afin que les âmes puissent recevoir et jouir du rayonnement, etc.

19 וזהו שאמר לעולמו די הוא בחי הצמצום שע"י וארא אל אברהם כו' להיות גלוי האהבה העליונה שהיא העיקרית. וע"ז נאמר ואהבת את ה' אלקיך ואהבת הוא פועל יוצא.

Et tel est [le sens de] « Il dit à Son monde: "Assez!" »: c'est le niveau du tsimtsoum (contraction), grâce auquel « Je suis apparu à Avraham », etc., afin que soit révélée l'amour suprême, qui est l'amour essentiel. C'est à ce sujet qu'il est dit: « Tu aimeras Havaya ton Elokim »: « Tu aimeras » (veahavta) est un verbe transitif (poel yotsei).

וכן לאהבה את ה' ולא כתיב לאהוב כו' כי העיקר הוא להמשיך האהבה העליונה בק"ש.

De même, il est écrit « aimer Havaya » (leahava), et non leehov, etc., car l'essentiel est d'attirer l'amour suprême dans la lecture du Chema.

20 והוא מ"ש אהבתי אתכם אמר ה' ואהבה זו תהיה ככל לבכך בתוך כל לבכך בשני יצריך.

C'est ce qui est écrit: « Je vous ai aimés, dit D.ieu. » Et cet amour sera « de tout ton cœur » (levavekha): au-dedans de tout ton cœur, « avec tes deux penchants ».

שגם היצה"ר ישוב לאהבת ה' כי בהמשיך עליו האהבה העליונה ממילא לבו המס ימס כהמס דונג כו'. ויהיה לאכפ"א כו'.

Car même le mauvais penchant se tournera vers l'amour de D.ieu: lorsque l'amour d'en haut se répandra sur lui, son cœur fondra de lui-même entièrement, « comme la cire fond », etc. Il y aura alors iskafya (soumission), etc.

וזה נמשך בק"ש כי מפסוקי דזמרה עד ק"ש צ"ל האהבה שממטה למעלה אבל בק"ש צ"ל המשכת האהבה העליונה:

Et cela se répand lors de la lecture du Chema. Car, depuis les Pesouké D'zimra jusqu'au Chema, il doit y avoir l'amour [qui s'élève] d'en bas vers le haut; mais dans le Chema, il doit y avoir la diffusion de l'amour d'en haut.

21 אך הנה כל זה הוא בגלוי המשכת המדות אהוי"ר שהוא יחוד הוי" באלקים כשכבר נמשך בבחי' אלקים.

Mais tout cela concerne la révélation de l'émanation des attributs émotionnels (midot), l'amour et la crainte, qui constitue l'union de Havaya avec Elokim, lorsque Havaya a déjà été attiré au niveau d'Elokim.

אבל ושמי הוי" דהיינו בבחי' הוי" לבדו קודם שבא לידי גלוי ההמשכה במדות שהוא מקור ושרש כל ההויות ומקור החיים כו'

Mais « et Mon Nom Havaya », c'est-à-dire au niveau de Havaya seul, avant que ne se révèle son émanation dans les attributs émotionnels, [Havaya] étant la source et la racine de toutes les existences (havayot), ainsi que la source de la vie, etc. :

לא נודעתי להם שאינו בא לידי גילוי בנפש מחמת אתערותא דלתתא רק מפני כי אשר קדשנו במצותיו דייקא. הקב"ה מניח תפילין כו'.

« Je ne Me suis pas fait connaître à eux », car ce niveau ne parvient pas à se révéler dans l'âme en vertu d'un éveil d'en bas, mais uniquement parce que « qui nous a sanctifiés par Ses commandements » — précisément « Ses ». Le Saint béni soit-Il met les téfilines, etc.

22 ות"ת שכנגד כולם שמקור התורה הוא למעלה מעלה. וכמ"ש בזהר ע"פ מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמל תחת השמש שאני אורייתא דעמלה לעילא מן שמשא.

Et [de même] l'étude de la Torah, qui équivaut à toutes les autres mitsvot, car la source de la Torah est infiniment élevée, comme il est dit dans le Zohar au sujet du verset : « Quel profit l'homme tire-t-il de toute sa peine, de la peine qu'il prend sous le soleil ? » La Torah fait exception, car son labeur se situe au-dessus du soleil.

פ"י שהוא למעלה מעלה מבחי' שמש ומגן ה' אלקים דהיינו כשהוי"ה נמשך באלקים כו'. וגילוי בחי' זו לא נמשך להאבות רק לישראל במ"ת פנים בפנים דבר כו' אנכי מי שאנכי כו' :

Cela signifie qu'elle se situe infiniment au-dessus du niveau de « soleil et bouclier, Havaya Elokim », c'est-à-dire lorsque Havaya est attiré dans Elokim, etc. La révélation de ce niveau ne fut pas accordée aux Patriarches, mais seulement à Israël lors du Don de la Torah : « Il parla face à face », etc. ; « Anokhi (Moi) », Celui qui est Anokhi, etc.

23 אך הנה כדי שיהי בחי' זו בגלוי במ"ת צ"ל תחלה בחי' הסתלקות למעלה כי שרשו למעלה הוא בחי' מטי ולא מטי והחיות רצוא ושוב. וכדי שיהיה בחי' מטי צ"ל תחלה בחי' לא מטי.

Mais pour que ce niveau se révèle lors du Don de la Torah, il fallut d'abord un retrait vers le haut. Car sa racine, en haut, est le niveau de « l'atteinte et la non-atteinte » (mati velo mati), et « la force vitale [est] dans un mouvement d'élan puis de retour » (ratzo vashov). Et pour qu'il y ait le niveau de « l'atteinte », il faut d'abord le niveau de « la non-atteinte ».

24 וכפי ערך השוב בגלוי שאח"כ כך הוא בחי' הרצוא שבתחלה. ולכן היה מתחלה זמן הגלות ושליטת מצרים מפני הסתלקות החיות למעלה.

Et dans la mesure du « retour » qui se manifeste ensuite, telle est la qualité de la « course » qui le précède. C'est pourquoi il y eut d'abord le temps de l'exil et de la domination de l'Égypte, en raison du retrait de la force vitale vers le haut.

כי הנה כתיב רם על כל גוים ה' על השמים כבודו. שכל עכו"ם מקבלים שפעם וחיותם מבחי' רוממות רם כו' על השמים כו'.

Car il est écrit : « Havaya est élevé au-dessus de toutes les nations ; Sa gloire est au-dessus des cieux. » Toutes les nations idolâtres reçoivent leur flux et leur force vitale du niveau de l'élévation, « élevé », etc., « au-dessus des cieux », etc.

שכשהוא בבחי' המשפילי לראות בשמים אזי מי כה' אלקינו כתיב שאין הקב"ה משרה שכינתו אלא על ישראל.

Car lorsqu'Il est au niveau de « Celui qui s'abaisse pour regarder les cieux », il est alors écrit : « Qui est comme Havaya notre Elokim », car le Saint béni soit-Il ne fait résider Sa Chekhina que sur Israël.

25 והיינו בהמשכת גילוי אור א"ס ב"ה למטה שתלוי במעשה התחתונים הממשיכים בעבודתם בחי' גילוי זה.

Cela désigne la descente de la révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, ici-bas, qui dépend des actes de ceux d'en bas, lesquels attirent ce niveau de révélation par leur service divin.

משא"כ במקור למעלה שהוא בחי' רוממות גם העכו"ם מקבלים שפעם משם ע"י השתלשלות וירידת המדרגות.

Il n'en va pas ainsi de la source d'en haut, qui est le niveau de transcendance : les nations idolâtres reçoivent elles aussi leur influx de cette source, par l'enchaînement descendant des mondes (hich-talchelout) et l'abaissement des niveaux.

וכמ"ש ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך לבניי (כנודע מענין שבירת הכלים) וזהו שאמרו רז"ל למה נק' הר סיני שירדה שנאה לעכו"ם.

Comme il est écrit : « Voici les rois qui régnèrent au pays d'Édom avant qu'un roi régnât sur les enfants d'Israël » (comme on le sait au sujet de la brisure des réceptacles). C'est ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Pourquoi l'appelle-t-on le mont Sinai ? Parce que la haine (sin'ah) descendit contre les nations idolâtres. »

דהיינו ע"י הר סיני דוקא בגילוי מ"ת. אבל קודם מ"ת לא היתה שנאה כלל שמשם גם עכו"ם מקבלים חיותם.

C'est-à-dire par le mont Sinai précisément, lors de la révélation du Don de la Torah. Mais, avant le Don de la Torah, il n'y avait aucune haine, car les nations idolâtres aussi reçoivent de là leur force vitale.

ולזאת כאשר אמר משה למה הרעות היתה זאת התשובה כי וארא אל אברהם כו' ושמי הוי' לא נודעתי להם ועתה אני רוצה שוידעתם

C'est pourquoi, lorsque Moché dit : « Pourquoi as-Tu fait du mal ? », telle fut la réponse : « Je suis apparu à Avraham », etc., « mais Mon Nom Havaya, Je ne Me suis pas fait connaître à eux » ; et maintenant, Je veux que « vous sachiez

כי אני הוי' והייתי לכם לאלקים. פי' שבחי' הוי' לבדו הוא בעצמו יהיה לכם בבחי' אלקים השורה עליכם.

que Je suis Havaya, et que Je serai pour vous Elokim. » Cela signifie que le niveau de Havaya seul sera lui-même pour vous au niveau d'Elokim, qui réside parmi vous.

26 וכך היתה כוונת יעקב בתפלתו והיה הוי' לי לאלהים. פיי הוי' לבדו הוא בעצמו יהיה לי בבחי' אלקים. וכדי שיהיה גלוי זה גם בבחי' זו צ"ל תחלה הסתלקות החיות.

Telle fut l'intention de Yaakov dans sa prière : « Havaya sera pour moi Elokim. » Cela signifie que Havaya seul sera lui-même pour moi au niveau d'Elokim. Et pour que cette révélation ait lieu aussi à ce niveau, il fallait d'abord un retrait de la force vitale.

ושם הוא רם על כל גוים לפיכך במדה ומשקל שהיה צ"ל גלוי אלקות במ"ת. כך היה בחי' ההסתלקות וזמן הגלות ושליטת מצרים רד"ו שנה כו'.

Et là, Il est « élevé au-dessus de toutes les nations ». Par conséquent, dans la même mesure et selon le même poids que la révélation de la divinité qui devait avoir lieu lors du Don de la Torah, il y eut le retrait, ainsi que la durée de l'exil et la domination de l'Égypte, deux cent dix ans, etc.

ולכן גם בגלות אדום הוא אריכות הגלות בבחי' רצוא כדי שיהי' בחי' שוב לימות המשיח כו'.

Et c'est pourquoi, dans l'exil d'Édom également, la longueur de l'exil se situe au niveau de la « course », afin qu'il y ait le niveau du « retour » aux jours du Machia'h, etc.

כי עין בעין כו' ביתר שאת ויתר עז מבמ"ת שלא ראו עין בעין כ"א שומעים הנראה וכו'.

Car « œil à œil », etc., avec une exaltation et une puissance plus grandes encore qu'au Don de la Torah, où ils ne virent pas œil à œil, mais entendirent ce qui est vu, etc.

27 והנה בחי' ראשונה שהוא בחי' יחוד הוי' באלקים בגלוי המשכת המדות נק' בכל לבבכם שהלב הוא מקור המדות ומשכנם.

Or, le premier niveau, qui est celui de l'union de Havaya avec Elokim dans la révélation de l'émanation des attributs émotionnels (midot), est appelé « de tout votre cœur », car le cœur est la source des attributs émotionnels et leur demeure.

משא"כ גלוי בחי' הוי' לבדו נק' בכל נפשכם שהוא בחי' התקשרות כל הנפש חב"ד בחב"ד ומחשבה דבור כו'.

En revanche, la révélation du niveau de Havaya seul est appelée « de toute votre âme » ; elle correspond à l'attachement de l'âme tout entière : sa 'Hokhma (sagesse), sa Bina (compréhension) et son Daat (connaissance) à la 'Hokhma, à la Bina et au Daat, ainsi que la pensée, la parole, etc.

וכמ"ש ואשים דברי בפֿיך ודברי אשר שמתִי בפֿיך. וכענין שכינה מדברת מתוך גרונו של משה. ואני המשנה המדברת בפֿיך וכו' ועי"ז ודברת בם כו':

Comme il est écrit: «J'ai placé Mes paroles dans ta bouche» et «Mes paroles que J'ai placées dans ta bouche». De même, selon l'expression: «La Chekhina parlait depuis la gorge de Moché.» Et: «Je suis la Michna qui parle dans ta bouche», etc. Par ce moyen, «tu en parleras», etc.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/vaeira/2/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak